

Зміни до Порядку № 590: на що потрібно звернути увагу органам місцевого самоврядування

За час дії воєнного стану було прийнято ряд змін до законодавства, якими визначено особливості складання і виконання бюджетів. Відповідно до п.п. 4 п. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» у період воєнного стану Державна казначейська служба України (далі - органи Казначейства) забезпечує розрахунково-касове обслуговування місцевих бюджетів та складення звітності про виконання місцевих бюджетів відповідно до **Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану**, затвердженого постановою від 09.06.2021 р. № 590 (далі – Порядок № 590).

Саме Порядок № 590 регулює особливості казначейського обслуговування бюджетних коштів в умовах воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях.

19 травня 2023 року постановою № 523 Уряд уніс зміни до Порядку № 590.

Відповідно до змін органи Казначейства у пріоритетному порядку будуть відкривати асигнування загального фонду державного бюджету головним розпорядниками бюджетних коштів, які спрямовуються на забезпечення діяльності військових адміністрацій, а також проводити платежі:

- на здійснення видатків військових адміністрацій, які переміщені з окупованих територій і територій, на яких ведуться бойові дії;
- військових адміністрацій деокупованих територій;
- за оплату медичних оглядів підопічних та працівників інтернатних установ, закладів системи соціального захисту населення, внутрішньо переміщених осіб.

Розглянемо більш детально зміни, які стосуються виконання місцевих бюджетів.

Перше. Порядок № 590 доповнено новою нормою щодо черговості відкриття Казначейством у особливому режимі асигнувань із загального фонду державного бюджету, визначеної у п. 18.

Першочергово відкриватимуться асигнування загального фонду державного бюджету на забезпечення діяльності військових адміністрацій, утворених на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції.

До внесення змін першочергово відкривалися у порядку встановленому законодавством асигнування, зокрема, на поточні трансфенти місцевим бюджетам.

Нагадаємо, що порядок відкриття Казначейством України асигнувань загального фонду державного бюджету здійснюється відповідно до Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407.

Друге. Розширено перелік пріоритетних видатків місцевих бюджетів.

До другої черги віднесено платежі за витратами місцевих бюджетів на розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на депозитах за умови придбання державних цінних паперів на суму в розмірі 50 відсотків загального обсягу коштів, які розміщуються на депозитах (п.п. 2 п. 19 Порядку № 590).

Право розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів встановлено ч. 8 ст. 16 Бюджетного кодексу України (далі – БКУ).

Порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів затверджено постановою Кабінетом Міністрів України від 23.05.2018 № 544.

Третє. Розширено перелік платежів за видатками **загального та спеціального фондів** місцевих бюджетів, визначений абз. 4 – 5 п.п. 2 п. 19 Порядку № 590, які здійснюються органами Казначейства у другу чергу. У таблиці узагальнено платежі, які увійшли до цього переліку.

Загальний фонд	Спеціальний фонд
На забезпечення діяльності військових адміністрацій, утворених на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції	-
Ремонт, утримання меморіальних кладовищ та інших місць почесних поховань, установлення надгробків споруд	Нове будівництво, реконструкцію, ремонт, утримання меморіальних кладовищ та інших місць почесних поховань, установлення надгробків споруд
Оплата медичних оглядів підопічних та працівників інтернатних установ/закладів системи соціального захисту населення, внутрішньо переміщених осіб	Оплата медичних оглядів підопічних та працівників інтернатних установ/закладів системи соціального захисту населення, внутрішньо переміщених осіб
Придбання книг та періодичних видань для поповнення фондів бібліотек	Придбання книг та періодичних видань для поповнення фондів бібліотек
	Виготовлення проектною (проектно-кошторисною) документації, нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустріального парку, включеного до

Загальний фонд	Спеціальний фонд
	Реєстру індустриальних (промислових) парків, що розміщуються за його межами*

Примітка*: текст, вказаний у цьому рядку графи «Спеціальний фонд», змінив такі наступне положення “виготовлення проектної (проектно-кошторисної) документації на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об’єктів інженерно-транспортної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустриального парку, включеного до Реєстру індустриальних (промислових) парків, що розміщуються за його межами”.

Четверте. У абз. 4 та 5 п.п. 2 п. 19 Порядку № 590 **вилучено слова «здійснення медичних оглядів працівників».**

З огляду на вказану вище норму органами Казначейства будуть проводитися у другу чергу платежі за видатками загального і спеціального фондів місцевих бюджетів за здійснення медичних оглядів лише тих категорій осіб, які чітко визначені у абз. 4 та 5 п.п. 2 п. 19 Порядку № 590.

Наразі Порядком № 590, із урахуванням внесених змін, надано право органам Казначейства проводити у другу чергу платежі за оплату медичних оглядів:

- водіїв;
- підопічних та працівників інтернатних установ/закладів системи соціального захисту населення;
- внутрішньо переміщених осіб.

П’яте. Пункт 19 Порядку № 590 доповнено новою нормою, яка визначає, що вимоги цього пункту не застосовуються органами Казначейства під час здійснення платежів за витратами для фінансового забезпечення заходів із відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги, які здійснюються за рахунок коштів, отриманих на рахунки державних органів, які є головними розпорядниками коштів державного бюджету, відкриті в Національному банку з метою залучення добровільних внесків (благодійних пожертв) від фізичних та юридичних осіб приватного та/або публічного права.

Важливо акцентувати увагу, що відповідно до змін до БКУ, внесених Законом № 3035-IX від 11.04.2023 (п. 56 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення"), під час дії воєнного стану та протягом одного року, наступного за роком, в якому буде припинено або скасовано воєнний стан, за рішенням Кабінету Міністрів України (далі – Кабмін) державним органам, які є головними розпорядниками коштів державного бюджету, можуть відкриватися рахунки у Національному банку України з метою залучення добровільних внесків (благодійних пожертв) від фізичних та юридичних осіб приватного права та/або публічного права для фінансового забезпечення заходів з відсічі збройної агресії проти України та ліквідації її наслідків, національної безпеки та оборони, відновлення, підтримки і розвитку України, надання гуманітарної допомоги.

Такі кошти є джерелом формування спеціального фонду державного бюджету, які за рішенням Кабміну:

- розподіляються (з відкриттям у разі потреби нових бюджетних програм, включаючи трансфери місцевим бюджетам), якщо інше не передбачено порядками використання таких коштів. Порядки використання таких коштів визначаються Кабміном;

- можуть передаватися з урахуванням їх цільового призначення іншому головному розпоряднику коштів державного бюджету (з відкриттям у разі потреби нових бюджетних програм, включаючи трансфери місцевим бюджетам).

На кінець бюджетного періоду залишки таких коштів зберігаються на рахунках спеціального фонду державного бюджету для покриття відповідних витрат у наступних бюджетних періодах з урахуванням цільового призначення таких коштів та з дотриманням вимог п. 56 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" БКУ.

Внесені зміни до Порядку № 590 набули чинності з моменту опублікування (27 травня 2023 року, Урядовий кур'єр — № 106), та є обов'язковими до застосування учасниками бюджетного процесу.

Посилання на НПА, що згадані у роз'ясненні:

- Кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI «Бюджетний кодекс України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2022-%D0%BF#Text>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 09 липня 2021 року № 590 «Порядок виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#n9>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 523 «Про внесення змін до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/523-2023-%D0%BF#Text>.
- Наказ Міністерства фінансів України від 24 грудня 2012 року № 1407 «Про затверджено Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2018 року № 544 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/544-2018-%D0%BF#Text>;
- Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 3035-IX від 11 квітня 2023 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3035-20#n5>.

(с) Ця публікація стала можливою завдяки щирій підтримці американського

народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.